

**Wat doet het
Kenniscentrum
Vlaamse Steden
in 2011?**

Inhoud

Colofon

redactie	Kenniscentrum Vlaamse Steden
vormgeving	visueel denken
fotografie	Coverbeeld: Maarten Thijs / Stad Genk; pagina 4: Bram Goots; pagina 8: Joren Van Utterbeeck / Stad Mechelen; pagina 16: Bart Lasuy; pagina 22: Eric Dewaersegger / Stad Leuven; pagina 25: Daniël Geeraerts; pagina 29: Stefan Dewickere
	Er is geen moeite gespaard om de auteursrechten van het fotomateriaal te traceren, wanneer u echter denkt rechthebbende te zijn gelieve dan de uitgever te contacteren.
v.u.	Linda Boudry, Kenniscentrum Vlaamse Steden, Paviljoenstraat 9, 1030 Brussel

Profiel	Programma's	Andere opdrachten
5 Woord vooraf	11 Wonen	27 Visitatiecommissie
6 Wie is het Kenniscentrum?	17 Europa	27 Onderzoeksagenda
7 Hoe werken wij in 2011 aan onze opdracht?	20 Publiek-publieke samenwerking: draaiboek complexe projecten	29 Interne staatshervormig / stadsregionale ontwikkeling
9 Communicatie	23 Management	29 Het Kenniscentrum als gesprekspartner voor de minister bevoegd voor stedenbeleid en haar administratie
	24 Participatie en gebiedsgerichte werking	

Woord vooraf

Het Kenniscentrum van de Vlaamse Centrumsteden werd in 2007 opgericht. Het is dus aan zijn vijfde jaar toe en kan straks zijn eerste lustrum vieren. Dit wordt dan meteen de gelegenheid om het werk van de voorbije jaren te evalueren, een boom van goed en kwaad op te zetten, én vooral om te prospecteren hoe onze Centrumsteden een goede biotoop kunnen bieden opdat eenieder die er (samen)werkt, woont, zich ontspant er tot zijn recht kan komen, terecht kan komen.

Bij de opstart van het Kenniscentrum was er hier en daar wel wat scepsis en terughoudendheid. Vandaag zijn alle Centrumsteden overtuigd van de reële meerwaarde van het Kenniscentrum. De koersvastheid en overtuigingskracht van mijn voorganger Freddy Willockx zijn hier niet vreemd aan. We zijn dan ook dankbaar dat hij het Kenniscentrum onwrikbaar op het spoor heeft gezet en er samen met de medewerkers een onmiskenbaar élan aan heeft gegeven. Zowat alle beleidsverantwoordelijken van de Centrumsteden zien hoe het Kenniscentrum het beleid verdiept en onderbouwt, wegen van innovatie exploreert en uittekent, aansluiting zoekt bij goede ervaringen en praktijk en door een sterke communicatie een brede en open gedachtewisseling voedt. Het Kenniscentrum volgt de beleidsontwikkelingen die relevant zijn voor de Centrumsteden op de voet, het gaat op zoek naar verbreding van het beleid en nieuwe perspectieven als wegen voor de toekomst. Het behartigt *met verve* de rechtmatige belangen van de Centrumsteden.

In 2010 ging veel aandacht naar de opvolging en de implementatie van de stadscontracten. De focus stond onder meer op het (sociaal) woonbeleid, de knelpunten in de publiek-publieke-samenwerking in allerlei stadsprojecten, de samenwerking van stad en OCMW.

Een aantal van die thema's hebben in 2011 hun actualiteit niet verloren. Wonen blijft vanuit diverse oogpunten (het samenspel van wonen en welzijn, de ontwikkeling van de huurmarkt, het grond- en pandenbeleid, het fiscaal instrumentarium dat het woonbeleid kan ondersteunen...) hoog op de agenda staan. Daarnaast – mede geactiveerd door de ambities van de interne staatshervorming die de Vlaamse Regering ambieert – wordt er verder opvolging gegeven aan de beheersmatige samenwerking van stad en OCMW en de publiek-publieke samenwerking in complexe projecten. Ook de impact van Europa in ons stedelijk beleid en de bijdrage van de steden in het Europees beleid krijgen straks meer aandacht. En dan zijn er nog de visitaties, waarbij de Centrumsteden veel van mekaar kunnen leren, de bevolkingsprognoses van de studiedienst van de Vlaamse Regering, inclusief de impact van de demografische ontwikkelingen op een brede waaier van beleidsdomeinen, het onderzoek naar de motieven om in een stad te komen wonen, dan wel om die te verlaten, de participatieve en gebiedsgerichte werking en de betekenis van de nieuwe (sociale) media.

Op de vooravond van de vernieuwing van de overeenkomst tussen de centrumsteden ligt er dus heel wat werk voor. Alles staat en valt met de inzet, de gedrevenheid en de deskundigheid van de medewerkers, de betrokkenheid van het dagelijks bestuur en de collega's burgemeesters. We weten dat Linda Boudry – Freddy Willockx noemde haar al eerder een monument van het Stedenbeleid – hierbij een sleutelrol vervult. Het werk van haar team samen met de steden draagt in zich reeds de kiemen van een nieuwe en nog meer ambitieuze samenwerking tussen de steden onderling.

Luc Martens,
Voorzitter Kenniscentrum Vlaamse Steden

Wie is het Kenniscentrum?

Het Kenniscentrum Vlaamse steden is een Interlokale Vereniging opgericht in 2007 onder impuls van de dertien centrumsteden en de Vereniging van Vlaamse Steden en Gemeenten vzw (VVSG). De samenwerkingsovereenkomst werd beperkt tot de dertien centrumsteden, maar van bij het begin was duidelijk dat het Kenniscentrum open wil werken. Samen met de VVSG vormen de Vlaamse Gemeenschapscommissie, de Oma's van de centrumsteden, het team Stedenbeleid van de Vlaamse overheid en Dexia de belangrijkste partners. Bovendien wordt alle kennis en informatie breed toegankelijk gemaakt via de website van het Kenniscentrum.

Het Kenniscentrum wordt aangestuurd door:

- het beheerscomité samengesteld uit de 13 burgemeesters en een vertegenwoordiger van de VVSG;
- het dagelijks bestuur dat bestaat uit een delegatie van de stadssecretarissen, een vertegenwoordiger van de Vlaamse Gemeenschapscommissie (VGC) en de VVSG, een vertegenwoordiging van de OCMW's en van de financieel beheerders van de centrumsteden;
- werkgroepen die de programma's voeden en ondersteunen.

Voor de personeelsbezetting wordt geopteerd voor een kleine en slagvaardige staf. De coördinatie van het Kenniscentrum is in handen van Linda Boudry daarin bijgestaan door twee stafmedewerkers: Annelies Storms en Frederik Serroen.

Hoe werken wij in 2011 aan onze opdracht?

Het Kenniscentrum Vlaamse Steden werd opgericht in 2007. Na de groeipijnen van de startjaren ontgroeit het Kenniscentrum zijn kinderschoenen en worden we meer en meer gepercipieerd als een evenwichtige organisatie en betrouwbare partner die duidelijk zijn plek in het stedelijk landschap heeft verworven.

De tijd is dan ook rijp om vooruit te kijken en in de loop van 2011 de ambities en contouren voor de volgende samenwerkingsperiode samen met de centrumsteden vorm te geven. Daarbij zullen volgende drie uitgangspunten gehanteerd worden:

1. Het Kenniscentrum wil de kennis die in de steden aanwezig is ontsluiten, ontwikkelen en delen. Op die manier wil ze de samenwerking tussen de Vlaamse steden bevorderen als steun voor een innovatief, effectief en efficiënt lokaal stedelijk beleid. Via de website, workshops, werkgroepen en ontmoetingen laten we professionals elkaar inspireren, stimuleren en ondersteunen. Zo houdt het Kenniscentrum de vinger aan de pols van wat leeft en knelt op het terrein

en kan ze gemeenschappelijke verzuchtingen, knelpunten en opportuniteiten gestructureerd en nauwgezet aanpakken.

2. Daarnaast wil het Kenniscentrum in de aanloop naar de nieuwe bestuursperiode en de opmaak van bestuursakkoorden en aansluitende beleidsplannen ook nieuwe toekomstgerichte thema's (bv klimaat) op de agenda plaatsen en stof aanreiken voor het stedelijk debat.
3. Tot slot wil het Kenniscentrum ook in de toekomst de beleidsagenda voor stedelijk beleid beïnvloeden. De noodzaak aan een geïntegreerd stedelijk beleid vereist dat het Kenniscentrum als een knooppunt kan functioneren in een netwerk van instellingen en actoren die de stedelijke samenleving direct en/of indirect vorm geven.

Thematisch zal het Kenniscentrum zich in 2011 hoofdzakelijk toeleggen op de thema's wonen, Europa en publiek - publieke samenwerking. De deelname aan en het opvolgen van de visitatie van het stedenfonds zal eveneens een belangrijk werkpunt zijn voor het Kenniscentrum.

Communicatie

De veelheid aan partners en thema's in het stedelijke veld genereert een enorme stroom van informatie die op de Vlaamse steden afkomt. Het Kenniscentrum wil enerzijds de Vlaamse steden ondersteunen bij het filteren en structureren van deze

toenemende hoeveelheid aan informatie. Daarnaast wil het Kenniscentrum zelf actief – en waar mogelijk op een innovatieve manier – communiceren met haar verschillende partners en stakeholders.

Stofferen portaalsite

De portaalsite, www.kenniscentrumvlaamsesteden.be, is de spil van het informatieaanbod en de communicatie van het Kenniscentrum. De site biedt verschillende zoekmogelijkheden om binnen de kernthema's van het Kenniscentrum snel de nodige informatie en achtergronden te vinden. Via de kalender kunnen stadsmedewerkers en geïnteresseerden op de hoogte blijven van op stapel staande colloquia, vormingen en workshops.

De website wordt stelselmatig geactualiseerd naarmate de inhoudelijke werkzaamheden van het Kenniscentrum vorderen. Zo werden de deelpagina's van wonen, Europa en participatie verder aangevuld naar aanleiding van de opmaak van het jaarverslag 2010 en zal de kennisbank in de komende maanden worden vervolledigd met een 'databank instrumenten lokaal woonbeleid', een 'digitale leidraad voor complexe stadsprojecten' en de verdere stoffering van de (lopende) onderzoeken waarbij het Kenniscentrum is betrokken.

Opmaak maandelijkse nieuwsbrief: bij de doelgroep in de bus

In elk nummer van de nieuwsbrief biedt het Kenniscentrum een goede mix aan van onderwerpen (naar inhoud en type): aankondigingen van acties, activiteiten of publicaties, standpunten in (actuele) beleidsthema's, kennisitems (verwijzing naar een verschenen studie, een dossier dat door een werkgroep is samengesteld, etc.), beleidsitems van het Kenniscentrum (een nieuwe partner, een nieuw thema), linken naar interessante websites, informatie rond stedenbeleid in het buitenland ... De nieuwsbrief telt op dit ogenblik 3411 abonnees.

Om tegemoet te komen aan de vraag om de overload aan 'Europese' informatie (sites, events, projecten) te filteren op het belang voor de centrumsteden en een maximale doorstroming van de geselecteerde informatie naar de steden te garanderen zal het Kenniscentrum haar Europawerking verder digitaliseren via een vast onderwerp in de nieuwsbrief.

Programma's

Wonen

Het Kenniscentrum Vlaamse Steden geeft in 2011 verdere uitvoering aan het stadcontract Wonen. Daartoe neemt het Kenniscentrum deel aan het Overlegforum Wonen en werken de verschillende interstedelijke werkgroepen verder aan de

thema's waarover in het stadscontract Wonen afspraken zijn gemaakt tussen de Vlaamse regering en de 13 centrumsteden. De ad hoc werkgroep Woonrooster werkt in 2011 de databank van lokale wooninstrumenten verder uit.

1. Overlegforum wonen

Het Kenniscentrum neemt deel aan de twee bijeenkomsten van het Overlegforum Wonen (31 mei en 8 november 2011). Op

vraag van de voorzitter van het Overlegforum Wonen bereidt het Kenniscentrum de nodige nota's voor.

2. Interstedelijke werkgroepen

Wergroep Aansturing van sociale woonprojecten

Het voluit opnemen van de regierol inzake het lokaal sociaal woonbeleid en het bewerkstelligen van vlottere projectontwikkeling en kortere doorlooptijden zijn belangrijke topics in het stadscontract Wonen.

Het Kenniscentrum maakt daarom een lijst van de instrumenten die lokale besturen toestaan om sociale woningbouwprojecten te sturen: welke instrumenten zijn er, evalueren van de instrumenten en eventueel voorstellen formuleren tot verbetering. De werkgroep zal aan de hand van concrete projecten uit de steden verder werken op het thema 'sociale mix – afdwingen private last' en op het lokaal toewijzingsreglement (kaderbesluit sociale huur).

De werkgroep zal ook verder werken op de evaluatie die de VMSW maakt van de procedure en de doorlooptijden van sociale woningbouwprojecten (klaar eind maart 2011). De VMSW geeft dan een aanzet tot het wegwerken van de knelpunten en het versnellen van de doorlooptijd. De werkgroep zal deze analyse bespreken en knelpunten vanuit de steden aanbrengen. Het Kenniscentrum werkt daartoe aan een nota over de knelpunten in de afstemming tussen de aanleg van de infrastructuurwerken en de bouw van sociale woningen.

Werkgroep Afstemming tussen de beleidsdomeinen Wonen en Welzijn

De twee sporen van het stadscontract (de afstemming inzake begeleiding van bewoners, meer in het bijzonder in de sociale huisvesting en de afstemming van de financiële en andere instrumenten) en het bijkomende aandachtspunt dat vanuit de werkgroep is geformuleerd (woonbegeleiding op de private huurmarkt) komen aan bod in de nota 'Afsprakenkader samenwerking wonen-welzijn' van de Vlaamse minister van Wonen en de Vlaamse minister van Welzijn. De nota bevat telkenmale een timing. De werkgroep zal de werkagenda van de Interdepartementale Cel Wonen-Welzijn aangrijpen om haar bekommernissen en eventuele voorstellen in de Cel aan te brengen. De werkgroep bereidt samen de punten voor die ter bespreking komen op de Interdepartementale Cel Wonen-Welzijn. Het Kenniscentrum brengt de bekommernissen van de steden over aan de Interdepartementale Cel en brengt achteraf verslag uit aan de leden van de werkgroep

Wat de specifieke punten van het stadscontract betreft:

- Huurdersbegeleiding in de sociale huisvesting: de proefprojecten waarin de CAW's en de huisvestingsmaatschappijen samenwerken rond woonbegeleiding worden geëvalueerd door het Steunpunt Algemeen Welzijnswerk. Daarnaast zal het Steunpunt Ruimte en Wonen een adhoc onderzoek starten rond de uitvoering van de basisbegeleidingstaken zoals voorzien in het Kaderbesluit Sociale Huur en de organisatie van de sociale diensten bij de SHM's. De Interdepartementale Cel Wonen-Welzijn zal deze evaluaties bespreken. Beide evaluaties worden op elkaar afgestemd en vervolgens gebruikt als basis voor de uitwerking van een samenwerkingsprotocol tussen wonen en welzijn, een gedragen methodiek 'preventieve woonbegeleiding' en een programmatie voor ambulante woonbegeleiding. Timing: 2011. De werkgroep zal de eva-

luaties bespreken en eventuele knelpunten op het vlak van huurdersbegeleiding op de sociale huurmarkt formuleren en overmaken aan de Interdepartementale Cel Wonen-Welzijn.

- Doelgroepenbeleid in de lokale toewijzingsreglementen: de nota 'afsprakenkader samenwerking wonen-welzijn' bevat in verticale cluster 3 'Doelgroepenbeleid, lokale toewijzing en verhuur buiten stelsel 'de afspraken inzake de lokale toewijzingsreglementen in de sociale huur (opmaak beoordelingscriteria voor lokale toewijzingsreglementen, timing 2010). De werkgroep zal in 2011 de opmaak van lokale toewijzingsreglementen door de steden verder van nabij volgen, ervaringsuitwisseling organiseren en mogelijke hinderpalen voor een doelgroepenbeleid oplijsten.

Bijkomend aan de punten uit het stadscontract Wonen heeft de werkgroep de huurdersbegeleiding op de private huurmarkt als aandachtspunt naar voren geschoven. Op vraag van de steden is dit punt eveneens opgenomen in het de nota 'Afsprakenkader samenwerking wonen-welzijn'. Binnen de Interdepartementale Cel Wonen-Welzijn zal dit thema verder aan bod komen na 2011. Nadat de steden Antwerpen, Gent en Leuven hun lokale praktijk in de werkgroep hebben toegelicht in 2010, zal in 2011 een overzicht worden gemaakt van de praktijken van alle centrumsteden. De werkgroep somt de knelpunten op en formuleert voorstellen.

De Vlaamse ministers van Wonen en Welzijn lanceerden begin oktober 2010 een oproep voor experimentele projecten. Het gaat meer concreet om een experimenteerruimte voor samenwerkingsprojecten wonen-welzijn, met een duidelijke rechtsgrond in een regelingsluwe context. De werkgroep volgt de voorstellen die vanuit de steden worden ingediend verder op.

Werkgroep Stedelijk fiscaal instrumentarium

De werkgroep werkt in 2011 verder op twee thema's: het stedelijk fiscaal instrumentarium (een spoor uit het stadscontract Wonen) en een vlotter en eenvoudiger gegevensverkeer met de Vlaamse en federale overheid (een thema op vraag van de leden van de werkgroep maar buiten het stadscontract).

Voor het eerste thema "stedelijk fiscaal instrumentarium" is er een onderzoeksopdracht uitgeschreven met middelen van de Vlaamse overheid (team Stedenbeleid) naar een stedelijk fiscaal instrumentarium. De opdracht is toegewezen aan Carine Smolders (Hogeschool Gent), Bruno Heyndels (VUB) en Stijn Goeminne (Hogeschool Gent).

De opdracht behelst een onderzoek naar een fiscaal instrumentarium dat de verdere ontwikkeling van de steden stimuleert: *'De centrumsteden zoeken naar een fiscaal instrumentarium dat sturend kan ingezet worden ten aanzien van de selectieve stadsvlucht en dat bijdraagt aan het herstellen van de sociale mix in probleembuurten door het aantrekken van tweeverdieners met kinderen. Randvoorwaarde is dat dit fiscaal instrumentarium de fiscale draagkracht van de centrumsteden vergroot en/of optimaliseert.'*

De opdracht verloopt in verschillende fasen: in een eerste fase worden alle mogelijke pistes geëvalueerd via een quick scan. In een tweede fase worden op voorstel van de werkgroep fiscaliteit door het burgemeestersoverleg van de 13 centrumsteden uit de resultaten van de quick scan een

beperkt aantal pistes geselecteerd die verder in de diepte onderzocht worden. Dit onderzoek in de diepte moet in een derde en laatste fase uitmonden in aanbevelingen aan de lokale, Vlaamse en federale overheid. Het onderzoek is gestart in december 2010 en wordt afgerond tegen eind augustus 2011. Het Kenniscentrum en vertegenwoordigers van enkele steden zetelen in de stuurgroep die dit onderzoek begeleidt en aanstuurt.

Naast het onderzoek dat extern wordt uitgevoerd stelt het Kenniscentrum een analyse- en diagnosenota op over de stedelijke fiscaliteit. Dit gebeurt met behulp van een aantal deskundigen uit de steden, met Jan Leroy (VVSG), de studiedienst van de Vlaamse Regering ... De nota wordt afgerond tegen het zomerreces 2011.

Voor het tweede thema "gegevensverkeer" werkt het Kenniscentrum een dossier uit met de knelpunten en suggesties voor oplossingen voor een vlotter en eenvoudiger gegevensverkeer tussen de centrumsteden en de Vlaamse en federale overheid. Aan de hand van een vragenlijst vraagt het Kenniscentrum bij de centrumsteden na bij welke woongerelateerde fiscale instrumenten ze problemen ondervinden bij de gegevensverzameling en de gegevensuitwisseling. De antwoorden op de vragenlijst verwerkt het Kenniscentrum in een geïntegreerde nota die de knelpunten bevat en mogelijke oplossingen formuleert. Deze nota vormt de basis voor een dialoog met de Vlaamse en federale overheid.

Werkgroep Stedelijk grond- en pandenbeleid

De werkgroep focust in 2011 haar werkzaamheden verder op de implementatie van het Decreet Grond- en Pandenbeleid en volgt alle initiatieven terzake op de voet, signaleert de knelpunten vanuit het werkveld aan het beleid en werkt constructief mee aan oplossingen.

De werkgroep zal zich eerst buigen over het reparatiedecreet waarvan het voorontwerp in januari 2011 door de Vlaamse regering is goedgekeurd. Het voorontwerp van decreet bevat een aantal juridisch-technische aanpassingen waarbij de focus ligt op het uitklaren van de afstemming tussen diverse beleidsinitiatieven die relevant zijn voor het decreet (Vlabinvest-woningen, wonen en ruimtelijke ordening, wonen en welzijn, wonen en studentenhuusvesting ...). Daarnaast krijgen steden en gemeenten die zeer actief zijn op het vlak van sociale woningbouw en het creëren van bescheiden woonaanbod meer autonomie om flexibel om te gaan met de normen van het decreet (onder andere wordt er een oplossing gegeven aan de problematiek van de sociale last in grote projecten die

in fasen worden gebouwd). Ook wordt de regeling m.b.t. de uitzonderlijke gewestelijke leegstandsheffing verstrengd.

Ook de voor 2011 aangekondigde uitvoeringsbesluiten zal de werkgroep onder de loep nemen:

- Een besluit dat de nadere regels vastlegt voor de opvolging van de implementatie van het bindend sociaal objectief, alsook de methodologie en de criteria voor de uitvoering van een tweejaarlijkse vooruitgangstoets over de implementatie van het bindend sociaal objectief.
- Een besluit dat de nadere regels bepaalt voor de halfjaarlijkse metingen die gedaan worden met het oog op de eventuele invoering van de uitzonderlijke gewestelijke leegstandsheffing.

De werkgroep volgt alle initiatieven inzake het Decreet Grond- en Pandenbeleid verder op, signaleert de knelpunten vanuit het werkveld en werkt constructief mee aan oplossingen.

Werkgroep Versterking private huurmarkt

De werkgroep blijft in 2011 werken rond een betaalbare, kwalitatief goede en ruimere private huurmarkt. Daarbij wordt voornamelijk ingezet op het tot stand brengen van een samenwerkingskader tussen de centrumsteden en de Vlaamse overheid rond kwaliteitscontrole bij de inhuurneming van nieuwe woningen door SVK's.

Vlaanderen is vragende partij voor de uitbouw van een dergelijk samenwerkingskader. De werkgroep zal deze vraag verder behandelen en oplijsten op welke wijze de samenwerking tussen elke centrumstad en het (de) SVK ('s) nu is vorm gegeven. Daarbij wordt ook nagegaan welke randvoorwaarden dienen vervuld te worden voor een samenwerkingskader met de Vlaamse overheid. Het Kenniscentrum verzamelt alle informatie bij de steden, verwerkt deze in fiches en bezorgt ze aan het kabinet van

de Vlaamse minister van Wonen. Er wordt samen onderzocht hoe dit samenwerkingsverband verder kan uitgewerkt worden. Tegelijkertijd laat de Vlaamse minister van Wonen een analyse maken van de SVK-sector.

Op basis van deze analyse zal er in 2011 een nieuw erkennings- en subsidiebesluit voor de SVK's worden uitgewerkt. Een duidelijke taakafbakening, stimuli voor schaalvergroting en samenwerking en harmonisering van werkingsgebieden komen daarbij aan bod. De werkgroep volgt deze ontwikkeling op de voet.

Het stelsel van de huursubsidie wordt in 2011 uitgebreid om minstens tegemoet te komen aan de noden van de personen die te lang op een wachtlijst voor een sociale huurwoning staan. In een tweede fase zullen de bestaande huursubsidiestelsels

geïntegreerd worden. Deze integratie wordt voorbereid in 2011. De werkgroep volgt deze evolutie op en zal indien nodig opmerkingen formuleren.

Tegen eind september 2011 verwacht de werkgroep ook de resultaten van de onderzoeksopdracht die het Steunpunt Ruimte en Wonen uitvoert met als doel een nauwkeuriger en regionaal gedifferentieerd beeld te krijgen van de private huurmarkt in Vlaanderen. Het onderzoek zal ook een eerste aanzet geven tot een stelsel van richthuurprijzen. De vaststellingen in beide onderzoeksluiken worden gebundeld vanuit de vraag hoe een Vlaams stelsel van richthuurprijzen best vorm krijgt. De werkgroep informeert regelmatig naar de

voortgang van deze studie en zal ten gepaste tijde de studie bespreken.

Tot slot neem het KCVS verder deel aan de stuurgroepen van twee onderzoeksopdrachten:

- Onderzoek- en vormingsopdracht 'Vastgoedprijzen en woningaanbod in de centrumsteden'.
- Vormings- en sensibiliseringsopdracht 'Verhuis- en blijfmotieven van jonge gezinnen en jongvolwassenen in de centrumsteden'.

Meer informatie vind je pagina 28 onder het thema 'onderzoeksagenda'.

Werkgroep Complexe projecten/enveloppefinanciering

Het Kenniscentrum heeft in één geïntegreerde nota de knelpunten van de complexe projecten Neerland (Antwerpen), Gasmetersite (Gent) en Sledderlo (Genk) verwerkt. Het kabinet van de minister van Wonen houdt bij wijzigingen van regelgeving (zoals bv. het Grond- en Pandendecreet) de knelpunten van deze nota die betrekking hebben op haar bevoegdheden steeds in het oog en bekijkt in samenspraak met het Kenniscentrum voor welke knelpunten er op korte termijn oplossingen kunnen verwacht worden en voor welke knelpunten voorlopig geen oplossing in de pijplijn zit. Op basis van deze evaluatie van

de knelpuntennota zal er bekeken worden of er al dan niet regelgevingsluwe proefprojecten worden opgezet.

Het Kenniscentrum lijst in 2011 in een nota de knelpunten op in de afstemming tussen de bouw van sociale woningen en infrastructuurwerken, een belangrijk onderdeel van de problematiek van de complexe projecten.

Over de voortgang van de werkgroep Complexe projecten wordt regelmatig gerapporteerd in de werkgroep Aansturing sociale woonprojecten.

3. Ad hoc werkgroep woonrooster

In 2010 werd aanvang genomen met de uitbouw van een databank waarin alle instrumenten terug te vinden zijn waarover de 13 centrumsteden beschikken om een lokaal woonbeleid te voeren. In 2011 wordt dit woonrooster door het Kenniscentrum uitgebouwd tot een online databank. Deze zal worden getest door drie proefsteden: Brugge (OCMW), Gent en Antwerpen.

Na de test en eventuele aanpassingen vullen alle steden het woonrooster in met hun instrumenten en worden aan de instrumenten de nodige documenten, reglementen, presentaties ... gelinkt.

De databank gaat rond het zomerreces online.

2. Europa

Steden winnen als bestuurlijke entiteit aan soortelijk gewicht binnen het huidige internationale bestuurlijk model. Ook de Europese Unie zelf erkent meer en meer de essentiële rol van stadsbesturen bij het realiseren van haar doelstellingen.

1. Plan van aanpak: ‘Europa in de Vlaamse centrumsteden – de Vlaamse centrumsteden in Europa’

De evaluatie van de Masterclass in maart 2010 was het vertrekpunt voor een gedachtewisseling over de activiteiten die de interstedelijke reflectiegroep Europa in de toekomst wil organiseren. Op basis van de toen geformuleerde krachtlijnen heeft het Kenniscentrum een plan van aanpak uitgewerkt.

De tekst valt uiteen in drie delen:

- Als inleiding op het algemeen kader is er een analyse van de Europa-werking in de Vlaamse centrumsteden. Daarna wordt er gefocust op de belangrijkste beleidsontwikkelingen op het Europese forum m.b.t. stedenbeleid en wordt er uitgelegd waarom het nuttig en noodzakelijk is Europees beleid te verankeren in het lokaal stedelijk beleid. Tot slot is er ruime aandacht voor de mechanismen om ‘Brussel’ te beïnvloeden en de rol die de centrumsteden daarin (samen) kunnen opnemen.
- Voortbouwend op de analyse van de Europa-werking in de Vlaamse centrumsteden en de bevindingen uit het algemeen kader worden drie prioriteitsassen naar voor geschoven waar rond het Kenniscentrum in 2011 samen met de centrumsteden zal werken.
- Het opleidingstraject bestaat uit verschillende modules en staat geheel in het teken van het tweerichtingsverkeer tussen Europa en de centrumsteden. De Europese kansen en plichten komen aan de orde, maar ook de benodigde kennis en vaardigheden om hier maximaal op in te spelen. Omwille van de horizontale en verticale dimensie van een gedragen Europa-werking wordt ervoor gepleit de modules open te stellen voor verschillende vertegenwoordigers (uit bijv. het managementteam, de strategische cel, het OCMW ...) per centrumstad.

Actieterrein

Het Kenniscentrum zal in 2011 samen met de centrumsteden werken rond drie prioriteitsassen:

- De verdere uitbouw en uitwisseling van expertise inzake fondsenwerving en projectfinanciering (o.a. via het aanleveren van informatie m.b.t. projectoproepen, financieringsmogelijkheden en adviesbureaus die de steden kunnen helpen bij de projectopstart en -ontwikkeling);
- Kennisopbouw rond nieuwe Europese beleidsinitiatieven en hun impact op het lokaal stedelijk beleid als opstap naar een sterkere positionering van de centrumsteden in het Europees beleids- en beslissingsproces;
- Het versterken (en verankeren) van het Europabewustzijn/ draagvlak in de eigen stadsorganisatie.

Opleidingstraject

Het Kenniscentrum streeft met het opleidingstraject verschillende leereffecten na: inschatten van de effecten van Europees beleid op de eigen stadsorganisatie nu en in de nabije toekomst (pro-actief en re-actief); monitoren van op stapel staande wetgeving en nieuwe beleidsinitiatieven; effectief en tijdig inspelen op (financiële) kansen die Europa biedt vanuit de eigen stedelijke beleidsprioriteiten; de wegen naar Brussel zijn gekend en het is duidelijk hoe en via wie maximale invloed op Europese beleidsontwikkeling uitgeoefend wordt.

De onderhandelingen over een nieuw bestuursakkoord en de start van een nieuwe legislatuur in 2012 zijn tot slot een belangrijk perspectief om de Europa-werking van de centrumsteden nu al toekomstgericht uit te bouwen.

- Het opleidingstraject focust in eerste instantie op de verdere uitbouw en uitwisseling van expertise m.b.t. fondsenwerving en projectfinanciering. In een eerste, interactieve, sessie, georganiseerd door het Britse adviesbureau Aurora Ltd, worden de deelnemers uitgedaagd om hun vaardigheden m.b.t. het schrijven van een kwalitatief en succesvol projectvoorstel verder aan te scherpen. Deze sessie is resultaatgericht en levert de deelnemers praktische hulpinstrumenten voor het opstellen van nieuwe projectvoorstellen.
- Tijdens de tweede sessie krijgen medewerkers van de Europese Commissie het woord. Zij krijgen de kans om enkele hete hangijzers in Europa te bespreken die nu of in de toekomst een rol (zullen) spelen voor het lokaal stedelijk beleid. Aan de hand van drie belangrijke Europese beleidsontwikkelingen die onmiskenbaar invloed zullen hebben op het Vlaamse stedenbeleid (bijv. de EU 2020-strategie, de budgethervorming, de toekomst van het cohesiebeleid, de stedelijke dimensie in het Europees energiebeleid ...) krijgen de deelnemers een globaal inzicht in waar Europa met haar steden naar toe wil.
- In de derde sessie leren de deelnemers de directe of korte termijn impact van Europa op het lokaal stedelijk beleid in te schatten. Er wordt m.a.w. nagegaan wat het de centrumsteden 'kost' als er geen rekening wordt gehouden met de ontwikkelingen op het Europese forum. Ook met het oog op de verdere bewustmaking van 'Europa' binnen de eigen stadsorganisatie is het monitoren en de impactmeting van nieuwe beleidsinitiatieven belangrijk. De sessie zelf start met een bondige uiteenzetting over het parcours en de spelregels dat een idee of voorstel volgt vooraleer het een beslissing wordt. Vanzelfsprekend wordt er stilgestaan bij het initiatiefrecht van de Europese commissie. Vervolgens zullen 5 à 10 Europese beleidsinitiatieven met duidelijke impact op de Vlaamse stadsbesturen plenair worden geanalyseerd: welke veranderingen zijn op til en kunnen we de impact daarvan juist inschatten? Zijn we voldoende voorbereid of kunnen we ons in de toekomst beter voorbereiden?
- Om actiever te kunnen deelnemen aan het Europese beleidsproces, proactief te kunnen inspelen op de Europese beleidsagenda en de Vlaamse aanwezigheid hierin te versterken is het van groot belang de gekijkte kanalen te kennen. Het is belangrijk om de sleutelfiguren binnen Vlaanderen (Vlaamse vertegenwoordiging binnen PV, Team Stedenbeleid ...) en een Europees netwerk te kunnen mobiliseren. Tijdens de vierde sessie wordt de Europese 'beslissingsmechaniek' inzichtelijk gemaakt en wordt de plaats die de steden in dit proces kunnen opnemen verduidelijkt. Tegelijk krijgen de centrumsteden de kans om met de 'gezichten' die in deze 'mechaniek' een sleutelrol spelen kennis te maken. Deelnemers krijgen de gelegenheid vragen te stellen en informatie uit te wisselen. Deze module is opgevat als een netwerkmoment: ongeveer tien 'Brusselse' en 'Vlaamse-EU' actoren zijn aanwezig. De hete hangijzers en actuele dossiers die tijdens de vorige sessie – de screeningsoefening – aan de oppervlakte zijn gekomen kunnen de deelnemers gebruiken om deze sessie inhoudelijk te stofferen.
- In de vijfde sessie is er aandacht voor lobby technieken en strategieën. Om te vermijden dat dit opleidingsonderdeel louter theoretisch blijft is er gekozen voor een praktische insteek. Deze sessie wordt daarom opgebouwd rond een concrete case, nl. één van de Europese beleidsprioriteiten met een directe impact op het lokaal stedelijk beleid die tijdens de screeningsoefening aan bod is gekomen. Via een simulatieoefening wordt in kleine groepjes een strategie bepaald om op deze prioriteit te wegen. De deelnemers denken na over hoe en via wie maximale invloed op de beleidsontwikkeling kan uitgeoefend worden. In plenaire tussenkomsten wordt er stil gestaan bij de ontwikkeling van overtuigende argumenten, de redactie van een slagkrachtige position paper, issue- en stakeholdersmanagement.
- Tijdens de zesde, en laatste sessie, worden twee à drie inspirerende buitenlandse praktijkvoorbeelden uitgenodigd. Er wordt gefocust op steden met een lange staat van dienst in Europa en/of met een vernieuwende aanpak om Europa binnen de stadsorganisatie op een pragmatische en ambitieuze manier in te kapselen. Gevraagd wordt om uit te leggen hoe zij zich hebben uitgerust om de invloed van/op Europa te operationaliseren, hoe zij de 'sense of urgency' hebben uitgespeeld en Europa op de agenda hebben gezet, hoe zij het nut ervaren van stadsnetwerken. Via de nationale verenigingen van steden en gemeenten, en via het Comité van de Regio's, waar tientallen burgemeesters zetelen, zal

geïnformeerd worden naar ‘best practices’. Modellen uit het buitenland kunnen inspirerend werken, maar zijn niet kopieerbaar. Het is m.a.w. belangrijk op maat (ambitieniveau, ritme ...) van de Vlaamse centrumsteden te werken. Op het

einde van deze sessie is er daarom ruimte voor discussie: hoe organiseren de centrumsteden hun Europawerking vandaag, is verbetering mogelijk, welke veranderingen dringen zich op en hoe kunnen die gerealiseerd worden?

2. Brussel beïnvloeden

Voor elke stad die zich wil manifesteren in de Europese beleids- en beslissingsarena is een ‘gezicht’ belangrijk en drempelverlagend. Hij/zij is bij voorkeur iemand die het reilen en zeilen van het Europese huishouden grondig kent en een evenwicht kan vinden tussen de lobbyopdracht en de vormingsopdracht (d.w.z. het belang van en de aandacht voor Europa in de eigen stadsontwikkeling hoog houden).

Voor vele Vlaamse centrumsteden is dit geen evidentie. Bovendien stelt zich de vraag of beleidsbeïnvloeding op

Europees niveau het beste georganiseerd wordt binnen elke stad afzonderlijk dan wel vanuit de dertien centrumsteden samen? Is het zinvol dat elke centrumstad zijn eigen Europese belangenbehartiging organiseert of is het efficiënter dat collectief te organiseren voor alle geïnteresseerde centrumsteden? Is elke Vlaamse centrumstad bereid zelf te investeren in een lange-termijn-relatie met Europa, of wordt er, naar het model van de G4 in Nederland, gekozen om de belangenbehartiging en aanwezigheid op de Europese fora samen uit te bouwen?

3. Europese Projectendatabank

Veel Vlaamse steden zijn vandaag onvoldoende op de hoogte van de Europese projecten die in andere centrumsteden worden opgestart. Nochtans wordt men vaak met dezelfde uitdagingen geconfronteerd en kan men door kennis en ervaringen te delen zorgen voor een betere afstemming en dubbel werk vermijden. Het Kenniscentrum zette in 2010 een Europese projectendatabank op, die de uitwisseling tussen de centrumsteden stimuleert, de zoektocht naar geschikte

partners voor nieuwe projecten vereenvoudigt en bijdraagt tot de analyse van de Europese projectwerking in Vlaanderen. De databank is makkelijk te raadplegen en biedt een overzicht op basis van de financieringsbron, de partners, de doelstellingen, de looptijd, het beleidsdomein, etc. De databank wordt halfjaarlijks geactualiseerd door de leden van de Interstedelijke reflectiegroep Europa.

4. Deelname Stuurgroep Europa

De Stuurgroep Europa heeft als opdracht het Agentschap voor Binnenlands Bestuur te ondersteunen in zijn coördinerende en faciliterende rol inzake een meer efficiënte en horizontale samenwerking tussen de Vlaamse overheid en de steden op het vlak van Europese aangelegenheden. De Stuurgroep Europa is samengesteld uit vertegenwoordigers van het agentschap

Binnenlands Bestuur, het beleidsdomein Internationaal Vlaanderen, het Vlaams-Europees verbindingsagentschap (Vleva), VVSG, VVP en het Kenniscentrum Vlaamse Steden. Het Kenniscentrum neemt actief deel aan de vergaderingen en maakt gebruik van dit forum om behoeften en opportuniteiten te communiceren die vanuit de lokale besturen worden ervaren.

Publiek-publieke samenwerking: draaiboek complexe projecten

Het Kenniscentrum heeft in 2010 een aantal voorbereidende stappen gezet tot de opmaak van een draaiboek dat een kader, leidraad moet scheppen voor een vlottere uitvoering van complexe stadsprojecten. Hierbij zullen de aanbevelingen van de

Commissie Investeringsprojecten o.l.v. Cathy Berx, het verslag van de Commissie Versnelling o.l.v. Johan Sauwens en de studie 'Publiek-publieke samenwerking in Vlaamse stadsprojecten' in opdracht van het KCVS maximaal verwerkt worden.

1. Plan van aanpak

Na een eerste workshop in 2010 organiseert het Kenniscentrum nog vier workshops (13 januari, 10 februari, 24 februari en 17 maart) en nodigt daarvoor een aantal projectleiders van stadsprojecten uit de centrumsteden uit. De deelnemers krijgen telkens een werkstuk toegestuurd. Bedoeling is dat dit op de workshop geamendeerd/ aangevuld/gecorrigeerd wordt op basis van ervaring in concrete projecten en dat knelpunten met bovenlokale overheden gedefinieerd worden. Ook twee leden van het Vlaamse projectteam 'Versnelling en verbetering van besluitvormingsprocessen' en een medewerker van het Vlaams Kenniscentrum PPS nemen deel aan de workshops.

Aansluitend op de eerste reeks workshops die als prioritair doel hadden materiaal voor het draaiboek te verzamelen, zal een tweede reeks workshops worden georganiseerd die de knelpunten in stadsprojecten met de Vlaamse overheid als thema hebben.

Het is de ambitie van die tweede reeks gemengde workshops te maken met projectleiders uit de steden en leden van het projectteam 'versnelling investeringsprojecten'. De vaststelling van het kernteam is dat Vlaamse ambtenaren te weinig ervaring hebben met hoe een (stads)project tot stand komt op het veld, er is quasi geen ervaring met het project- en procesmanagement van te ontwikkelen projecten.

Daarom is het voorstel (wordt toegelicht op het projectteam versnelling investeringsprojecten van april) voor de tweede reeks workshops – oplossen knelpunten met Vlaamse overheid bij ontwikkeling stadsprojecten – als volgt willen te werk gaan:

- Het Kenniscentrum zou in een eerste workshop twee door de steden Gent en Antwerpen grondig gedocumenteerde projecten willen voorstellen. Daarbij zouden voor die twee projecten zeer punctueel de knelpunten met de Vlaamse overheid opgelijst worden.
Het kernteam ziet twee soorten projecten waarbij de Vlaamse overheid in allerlei gedaanten en vanuit allerlei bevoegdheden doorheen een project fietst, ze hebben elk hun eigen knelpunten.
 - De stadsprojecten pur sang à la Eilandje, Gasmetersite, Oude Dokken, Oosteroever ...
De keuze is hier gevallen op 't Eilandje Antwerpen
 - De verticale projecten waar de Vlaamse overheid (en anderen als NMBS ...) zijn/hun ding doet/doen op het grondgebied van een stad.
De keuze is hier gevallen op Gent DampoortDe twee projectleiders zullen samen met in het ene geval Hardwin De Wever, in het andere geval Philippe Van Wezenbeeck de startpresentaties maken.
- In de tussenperiode tussen de eerste en de tweede workshop wordt het projectteam van de Vlaamse overheid gevraagd te onderzoeken in hoeverre hun werkzaamheden binnen het project 'versnelling investeringsprojecten' de opgelijste knelpunten zullen/kunnen remediëren – een toetsing aan hun routeplanner hoort hier wat ons betreft ook bij.
- In een tweede workshop zouden de resultaten van hun onderzoek besproken worden. Het kernteam verwacht 3 mogelijke uitkomsten:
 - Ze hebben een oplossing voor een knelpunt en die wordt

ook door de steden (h)erkend als een remedie voor het geschetste probleem

- Ze stellen een oplossing voor maar de steden vinden dat geen oplossing en argumenteren dat
- Ze geven zelf aan voorlopig ook geen oplossing voorhanden te hebben
- De slotsom van workshop 2 is een oplijsting van resterende knelpunten (onder 2 en 3 hierboven) en een beslissing hoe

we daar gezamenlijk aan verder werken.

Na afloop van alle workshops wordt er een groot feed-back-moment op de output van het traject complexe projecten georganiseerd waarvoor breed (zeker iedereen die één of meerdere workshops heeft bijgewoond) zal worden uitgenodigd.

Het hele project moet afgerond zijn tegen eind augustus 2011.

2. Aansturing project

Het burgemeestersoverleg van de 13 centrumsteden heeft de aansturing van het project in handen gelegd van een kerngroep samengesteld uit Hardwin De Wever (stadsplanning Antwerpen), Philippe Vanwezenbeeck (hoofd stedenbouw Gent), Tom Coppens (stadsplanning Antwerpen) en Linda Boudry (Kenniscentrum Vlaamse Steden). Omdat in de

kerngroep ook ervaring met de uitvoering van projecten nodig was, werd Philip Moyersoën (werkte in het verleden bij Barcelona Regional en AGSO) toegevoegd aan het kernteam. Het dagelijks bestuur van het Kenniscentrum is belast met de opvolging van het project.

3. Samenwerking en afstemming met het projectteam (MOW – LNE – RWO – Kenniscentrum PPS en Team Stedenbeleid) van de Vlaamse overheid.

In de visienota van de Vlaamse overheid (Visienota versnellen van investeringsprojecten Mededeling aan de Vlaamse Regering 8/10/2010) is de afstemming met het draaiboek complexe projecten van het Kenniscentrum Vlaamse Steden opgenomen als actiepoint.

In opvolging daarvan werd in samenspraak met de projectleider van de Vlaamse overheid (Luc Goedertier) afgesproken dat we:

- zorgen voor wederzijdse aanwezigheid in workshops (Kenniscentrum) en vergaderingen projectteam ‘versnelling investeringsprojecten’ (Vlaamse overheid)

- alle documenten uitwisselen
- onderzoeken of we van de tweede reeks workshops ‘knelpunten met de Vlaamse overheid bij stadsprojecten’ geen gemengde workshops kunnen maken
- onderzoeken of de opmaak van één gezamenlijke handleiding voor gebiedsgerichte planningsprocessen een haalbare kaart is. Indien een gezamenlijke handleiding een haalbare kaart is, zou deze handleiding door alle initiatiefnemers van plannen en projecten gehanteerd kunnen worden en zullen de nodige afspraken gemaakt worden tussen het Kenniscentrum en het projectteam over de te hanteren werkvorm.

Management

Beheersmatige samenwerking tussen stadsbestuur en OCMW in de 13 centrumsteden

In steeds meer besturen wensen beleidsmensen te onderzoeken hoe concreet gestalte kan gegeven worden aan een samenwerking tussen de gemeente/stad en het OCMW, zoals beoogd in artikel 271 van het Gemeentedecreet en art. 271 van het OCMW-decreet en dit vanuit verschillende overwegingen (kostenbesparing, betere dienstverlening ...). Dat geldt ook voor de mogelijke samenwerking op het vlak van financiën. Om te vermijden dat elk bestuur de mogelijkheden zelf zou moeten onderzoeken werd een gezamenlijke opdracht uitgeschreven. De bedoeling is om een kader met concrete oplossingen aan te reiken voor de financiële samenwerking tussen de 13 Vlaamse centrumsteden en hun OCMW's (inclusief hun respectievelijke verzelfstandigde entiteiten).

Uit de studie moet blijken aan welke randvoorwaarden moet voldaan worden om tot een goede/efficiënte samenwerking te komen, en welke vorm die kan aannemen of best zou aannemen. Hierbij wordt o.a. gedacht aan gelijklopende regelgeving, systemen, procesbeheer, personeel, behuizing, bedrijfscultuur, etc.

In de studie moeten tevens alle belangrijke werkdomeinen van financiën in de gemeente/OCMW onderzocht worden om een antwoord te krijgen op de volgende vragen:

- komen deze werkdomeinen in aanmerking voor een samenwerking?
- zo ja, welke inhoud kan deze samenwerking krijgen?
- welke vorm kan die samenwerking dan best aannemen?
- zo neen, welke zijn de hinderpalen die een samenwerking uitsluiten of bemoeilijken?

Ten minste de volgende werkdomeinen moeten worden onderzocht:

- financiële planning op lange en korte termijn (meerjarenplanning en budgetten / thesaurie- en liquiditeitenplanning),

- boekhouding + bijhorende opdrachten (bijvoorbeeld financiële verplichtingen) + opmaken jaarrekeningen,
- debiteurenbeheer,
- beleggingen,
- financieringen,
- financieel advies,
- beheer van pensioenreserves,
- de wettelijkheidscontrole (visum),
- beheerscontrole en rapportering.

Het onderzoek moet tot slot een goed beeld opleveren van reeds bestaande vormen van goede samenwerking op het vlak van financiën tussen de Vlaamse centrumsteden en hun OCMW's.

De werkgroep centrumsteden financiën heeft het initiatief genomen een onderzoeksopdracht uit te schrijven over de mogelijkheden en knelpunten op het vlak van financiële samenwerking tussen stad en OCMW. Zij stelt daarvoor ook de nodige financiële middelen ter beschikking. Omdat bij de formulering van de opdracht en de verdere aansturing en begeleiding van deze onderzoeksopdracht ook de participatie van leden van andere werkgroepen van de centrumsteden (overleg stadssecretarissen en de werkgroep centrumsteden OCMW) wenselijk is, werd een gemengde stuurgroep samengesteld. Omwille van die gemengde samenstelling van de stuurgroep is aan het Kenniscentrum Vlaamse Steden gevraagd in te staan voor de 'hosting' van de opdracht, de dagelijkse opvolging zal ook door het Kenniscentrum gebeuren.

De stuurgroep zal als volgt samengesteld worden:

1 stadssecretaris, 1 OCMW-secretaris, 1 schepen financiën, 1 OCMW-voorzitter, 3 stadsontvangers, 2 OCMW-ontvangers, Jan Leroy (VVSG) en Linda Boudry.

Participatie en gebiedsgerichte werking

Nieuwe media en burgerparticipatie

Tijdens de laatste bijeenkomst van de Interstedelijke werkgroep Gebiedsgerichte Werking op 27 september 2010 werd e-participatie (en de rol van sociale media in burgerparticipatie) naar voren geschoven als werkthema voor 2011. Na intern overleg binnen het Kenniscentrum is besloten dat dit thema interessante aanknopingspunten biedt voor zowel de Interstedelijke werkgroep Gebiedsgerichte Werking als de Stuurgroep Participatie. Een aantal leden van de Stuurgroep Participatie namen in het verleden ook al deel

aan de vergaderingen van de Interstedelijke werkgroep Gebiedsgerichte Werking. Het lijkt dan ook zinvol de kennisopbouw en expertise-uitwisseling rond het thema 'e-participatie' te organiseren in de schoot van deze twee groepen samen. Op basis van literatuuronderzoek en good-practices uit het buitenland zal het Kenniscentrum een discussienota opstellen en nagaan welk format (inspirerende lezing, onderzoek en documentatie van case-studies, bezoeken, etc.) zich het beste leent om dit thema verder te exploreren.

Andere opdrachten

Visitatiecommissie

De visitatie is een leer- en uitwisselingsmoment tussen steden waarbij de impact van beleidskeuzes op maatschappelijke ontwikkelingen opgevolgd en geëvalueerd wordt. Elke stad wordt daarvoor bezocht door een visitatiecommissie die bestaat uit politici en ambtenaren van andere steden en experts van kennisinstellingen.

Tijdens het secretarissenoverleg van 17 februari werd afgesproken dat de verschillende steden het Kenniscentrum als waarnemer zullen uitnodigen uitnodigen (de visitatie in Sint-Niklaas was de eerste in de rij op 24 januari) tijdens de visitaties Stedenfonds:

Oostende: 28 februari

Roeselare: 11 maart

Turnhout: 28 maart

Kortrijk: 30 maart

Gent: 4 en 5 april

Leuven: 26 april

Hasselt: 3 mei

Antwerpen: 5 en 6 mei

Mechelen: 9 mei

Aalst: 16 mei

Genk: 20 mei

VGC: 23 en 24 mei

Brugge: 30 mei

De bezorgde voorbereidende visitatiedocumenten alsook de gesprekken zelf zullen een belangrijke informatiebron en voeding zijn voor de invulling van de werkzaamheden van het Kenniscentrum in de volgende jaren.

Onderzoeksagenda

1. Bevolkingsprognoses en impactanalyses ingevolge verwachte demografische transitie

De Studiedienst van de Vlaamse Regering werkt aan bevolkingsprognoses voor de periode 1/1/2008 tot en met 1/1/2030. Naast bevolkingsprognoses (aantallen inwoners naar leeftijd en geslacht) zijn er ook huishoudenprognoses (aantal huishoudens naar huishoudgrootte – 1,2...5+ – volgens twee scenario's – sterke en zwakke gezinsverdunding) gemaakt. Voor de 13 centrumsteden wenst de minister bevoegd voor stedenbeleid een extra luik toe te voegen rond de impact van de demografische transitie op voorzieningen en beleidsdomeinen. Het Kenniscentrum Vlaamse Centrumsteden werd in 2010

gevraagd bij de 13 centrumsteden na te vragen voor welke voorzieningen / beleidsdomeinen een impactanalyse wenselijk is ingevolge de verwachte demografische transitie. De Studiedienst zal op basis van die lijst screenen over welke informatie hij zelf beschikt of welke informatie hij zelf kan aanmaken, over welke informatie anderen (o.m. de sectorale Vlaamse administraties) reeds beschikken en voor welke vragen geen informatie beschikbaar is en bijkomend onderzoek nodig is. Deze laatste vragen zullen dan vertaald worden in (een) onderzoeksopdracht(en).

2. Onderzoek- en vormingsopdracht ‘Vastgoedprijzen en woningaanbod in de centrumsteden’

Deze onderzoeks- en vormingsopdracht beoogt een beter inzicht in de dynamiek van de woningmarkt met het oog op het optimaliseren van het woonbeleid voor en in de centrumsteden. De opdracht is gegund aan KULeuven: Centrum Economische studies (CES) – Frank Vastmans (vastgoedeconoom) en Onderzoeksgroep Stedenbouw en Architectuur (OSA) Michaël Ryckewaert en loopt van 16 december 2010 tot uiterlijk 30 november 2011. Deze opdracht wordt begeleid door een

werkgroep met o.a. vertegenwoordigers uit de centrumsteden, een vertegenwoordiger van het Kenniscentrum Vlaamse Steden, een vertegenwoordiger van het Agentschap voor Binnenlands Bestuur, een vertegenwoordiger van de afdeling wonen, een vertegenwoordiger van de Studiedienst van de Vlaamse Regering en een vertegenwoordiging van het kabinet van Vlaams Minister Freya Van den Bossche, zowel voor stedenbeleid als voor wonen.

3. Vormings- en sensibiliseringsopdracht ‘Verhuis- en blijfmotieven van jonge gezinnen en jongvolwassenen in de centrumsteden’

Minister Van den Bossche wil meer gerichte vormings- en sensibiliseringsinitiatieven nemen om stadsvlucht tegen te gaan, zowel ten aanzien van de steden als ten aanzien van de doelgroep. Om dit te kunnen realiseren is een duidelijker inzicht in de motieven van de gezinnen noodzakelijk. De opdracht moet

bijdragen tot het verwerven van deze inzichten. De opdracht is gegund aan Ladda VZW en loopt van 16 december 2010 tot uiterlijk 30 november 2011. Deze opdracht wordt begeleid door een werkgroep met dezelfde samenstelling als hierboven.

4. Fiscaliteit

Meer informatie vind je op pagina 13 onder het programma ‘wonen – werkgroep Stedelijk fiscaal instrumentarium’.

5. Beheersmatige samenwerking tussen stadsbestuur en OCMW in de 13 centrumsteden

Meer informatie vind je op pagina 23 onder het programma ‘management’.

Interne staatshervorming/ stadsregionale ontwikkeling

De voorbije tien jaar werden door achtereenvolgende regeringen pogingen gedaan om de omgangsvormen tussen het centrale Vlaamse overheidsniveau en het lokale bestuursniveau op een andere leest te schoeien, echter zonder veel resultaat. Het regeerakkoord van de huidige regering bevat opnieuw een aantal engagementen om de omgangsvormen met de lokale besturen te verbeteren (wetsmatiging; administratieve vereenvoudiging;

vermindering planningslasten; efficiëntiewinsten; belfortprincipe; subsidiariteit ...). De steden zijn bereid om constructief mee te werken aan de interne staatshervorming. Voor de steden en de OCMW's is het wel essentieel dat het niet alleen gaat over aanpassing van structuren maar ook over overheveling van bevoegdheden en bijhorende middelen en over het toepassen van een andere bedrijfscultuur bij de centrale Vlaamse overheid.

Het Kenniscentrum als gesprekspartner voor de minister bevoegd voor stedenbeleid en haar administratie

Het Kenniscentrum zal ook in 2011 voor de minister bevoegd voor stedenbeleid en het agentschap voor Binnenlands Bestuur als gesprekspartner optreden voor het formuleren van gezamenlijke standpunten van de centrumsteden.

KENNISCENTRUM
VLAAMSE STEDEN